

Posudek oponenta

na diplomovou práci studentky Petry Markové

**„Ukládání a výkon zabezpečovací detence“**

Zaměření diplomové práce a její základní koncepce

Předložená diplomová práce se týká zabezpečovací detence, tedy v našich poměrech nového právního institutu, který není zřejmě ještě zcela ustálen ani co do právní úpravy, ani aplikační praxe, není ani dostatečně zpracován v odborné literatuře. Téma je tedy ke zpracování diplomové práce obtížnější. Je sympatické, že si její autorka zvolila a vědoma si uvedených úskalí, pokusila se o jeho zpracování. Zaměřila se v souladu se zadáním na vývoj problematiky zacházení s osobami nebezpečnými pro společnost páchajícími závažné činy, na něž nelze zpravidla reagovat tradičními prostředky trestního práva, na prosazení legislativní úpravy, její uvedení do praxe a problémy s tím spojené. Domácí úpravu srovnala i s vybranou zahraniční.

Použité metody a způsob zpracování zvolené problematiky

Diplomantka zpracovala problematiku na základě analýzy právních předpisů, odborné literatury, tedy pramenů v podobě učebnic, komentářů, monografií, řady odborných statí, zpracovaných závěrů vědeckého výzkumu, převážně z oblasti domácí, ale částečně též zahraniční literatury a internetových zdrojů. Po formální stránce nelze bohužel přehlédnout řadu nepřesností, překlepů, používání velkých a malých písmen, nesprávných gramatických tvarů, zejména v poznámkovém aparátu, ale i v textu samotném, což svědčí o nedostatečné závěrečné kontrole díla. Jen příkladmo, chyby lze nalézt na stranách 10, 11, 12, 13, 17, 22, 41, 47, 49, 52, 53, 54, 55, 66, 67 a dalších.

Zvolená systematika a obsah práce

Zvolená systematika odpovídá schválenému zadání a je správná. Po Obsahu a Úvodu se třetí kapitola nazvaná Vývoj zabezpečovací detence v České republice zabývá stavem existujícím v předchozích letech, totiž absencí právní úpravy detence nebezpečných osob. Všímá si řady iniciativ vzniklých již v 70. až 90. letech 20. století převážně v medicínském prostředí, zesilujících své působení zejména po procesu liberalizace a humanizace zdravotnictví, jímž mimo jiné došlo k odstranění některých do té doby existujících bezpečnostních opatření. Bezradnost společnosti v zacházení s osobami, které jsou při pobytu na svobodě nebezpečné, ale nelze je eliminovat ani trestem odnětí svobody, ani ochranným léčením, vyústila v legislativní aktivitu završenou přijetím platné právní úpravy založené na tzv. klinickém modelu. Čtvrtá kapitola Zabezpečovací detence v systému trestních sankcí se zabývá filosofií ukládání trestních sankcí, monismem a dualismem, ochrannými opatřeními, vymezením zabezpečovací detence v rámci těchto opatření a speciálně též i v soustavě

trestních opatření ukládaných mladistvým. Rozbor platné právní úpravy se nachází v páté kapitole. Autorka podrobně rozebírá základní pojmy týkající se přičetnosti pachatele, subjektivní stránky jeho činu, popisuje obligatorní a fakultativní důvody pro uložení zabezpečovací detence samostatně i vedle trestu, jejího trvání, změnu v ochranné léčbě a naopak, jakož i procesních aspektů (nutná obhajoba). Šestá kapitola je nazvána Výkon zabezpečovací detence. Popisuje se zde situace v obou dosud zřízených detenčních ústavech (organizační, personální, režimové a další podmínky), členění chovanců, jejich práva a povinnosti, zacházení s nimi, institut tzv. komplexní zprávy, vnější kontrola výkonu detence a konečně i následky maření detence. To vše na půdorysu platného zákona a k němu vydaného nařízení generálního ředitele Vězeňské služby. V sedmé kapitole se autorka zamýšlí nad vzájemnými vztahy mezi ochranným léčením, zabezpečovací detencí a nepodmíněným trestem odnětí svobody. Velmi zajímavá osmá kapitola Komparace s německou právní úpravou sleduje vývoj právní úpravy a její aplikace v sousední zemi, a to včetně zásahů německého Spolkového ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva a následné reakce německého zákonodárce. Devátá kapitola se zabývá prvními aplikačními problémy domácí praxe, zejména otázkou retroaktivity v souvislosti s přijetím nové úpravy a její použitelností na předešlé případy. Shrnutí v desáté kapitole obsahuje doporučení k případným úpravám zkoumaného institutu. Po závěru a seznamu použité literatury práce končí anglicky psaným Resumé.

#### Hodnocení práce a náměty pro obhajobu

Práce je bezesporu způsobilá k obhajobě. Na jejím zpracování oceňuji rozsáhlý soubor pramenů, které byly funkčně využity a systematicky utříděny. Autorka si na více místech všímá rozdílných názorů doktríny i praxe a nebojí se k nim zaujmout vlastní stanovisko. Velmi vhodné je německé srovnání, a to nejen ve statickém popisu právní úpravy, ale zachycení její dynamiky s funkčním začleněním ke zkoumanému tématu jako zdroj poučení, inspirace i vyvarování se případných chyb. Škoda nedostatků formální stránky diplomové práce, které ji poněkud znehodnocují. Při obhajobě by se měla diplomantka zamyslet nad otázkou, jestli aplikační praxe potvrdila úvahu zákonodárce o množství případů, pro něž je nutné zavést institut zabezpečovací detence a zda v krátké době po jejím zavedení do právního řádu bylo nutné její podmínky změkčit, případně zda vidí takovou potřebu i nadále.

V případě úspěšné obhajoby navrhuji předběžně známku velmi dobře až dobře.

V Plzni dne 12.května 2012

JUDr. Josef Baxa  
oponent diplomové práce

